

سبقت‌گذاشتن

اُستادانه

همانند یک اُستاد یاد بگیرید!

جواب سوالات فصل به فصل کتاب درآمد تحلیلی بر انقلاب اسلامی ایران

فهرست مطالب

- فصل اول تعریف مفاهیم و عوامل شکل‌گیری انقلاب ها ۲
- فصل دوم وضعیت اروپا و ایران در اواخر قرن نوزدهم و شکل‌گیری الگوهای شبه ترقی غرب گرا و
تعالی اسلامی ۵
- فصل چهارم عصر پهلوی شبه ترقی غرب گرا و باستان‌گرایی ۱۰
- فصل پنجم روند تکاملی الگوی پیشرفت و تعالی و شکل‌گیری انقلاب ۱۲
- فصل ششم انقلاب اسلامی هویت خواهی و استقلال طلبی ۱۵
- فصل هفتم تحلیلی بر تحولات دوران تثبیت و تداوم انقلاب اسلامی ۱۶
- فصل هشتم دستاوردهای انقلاب اسلامی ۱۸
- فصل نهم آینده انقلاب اسلامی فرصت‌ها و چالش‌ها ۱۹

فصل اول تعریف مفاهیم و عوامل شکل گیری انقلاب ها

۱ تفاوت انقلاب با دیگر مفاهیم اجتماعی چیست؟

برخی از انواع تحولات اجتماعی از برخی وجوه با انقلاب مشابه دارند از اینرو برای پرهیز از خلط مباحث س و شناخت دقیق تر پدیده انقلاب اشاره به تفاوت انقلاب با دیگر مفاهیم مشابه اجتماعی ضروری می نماید

کودتا

کودتا اقدام محدودی از نیروهای نظامی با حمایت برخی نیروهای حاکم است که هدف از آن رسیدن به قدرت و برکناری حاکمی است که در راس قدرت قرار دارد با این تعریف میان انقلاب و کودتا تفاوت‌هایی وجود دارد:

کودتاچیان از پیکره قدرت حاکم بر می خیزند و پایگاه مردمی ندارند در حالی که عنصر اصلی تشکیل دهنده انقلاب خود مردم هستند که در مقابل قدرت حاکم قرار دارند. کودتا در جوامعی روی می‌دهد که ارتش نقش ویژه‌ای در برابر ملت دارد اما در جوامعی که انقلاب در آنها رخ می‌دهد مردم نقش اول را دارند

در کودتا ارزشها و زیرساختها و تغییر نمی یابد بلکه در درون نظام گروهی به جای هیئت ها کم می نشینند و حداکثر به لغو قوانین مخالف خود می‌پردازند در کودتا ساختار نظام باقیست اما اداره کننده آن تغییر می یابد

در کودتا به دلیل برخاستن کودتاچیان از پیکر اصلی نظام بر اندازه و جایگزینی و نیز شروع به سازندگی تقریباً همزمان و بدون فاصله زمانی رخ می دهد در کودتا بعضاً عوامل بیگانه دخالت دارند اما در انقلاب قاعدتاً چنین چیزی ممکن نیست

جنبش

جنبش مفهومی است که نسبت به سایر مفاهیم از حیث معنایی با انقلاب نزدیک است در واقع جنبش بسترهای تحول در جامعه را شکل می‌دهد که تحول میتواند به انقلاب یا اصلاحات بدل گردد. تفاوت عمده جنبش با انقلاب و اصلاح در شیوه اجرایی و رفتاری و نیز در هدف نهایی آن است. تغییرات اجتماعی حاصل از جنبش اگر به گونه‌ای مسالمت آمیز به تغییرات آرام و تدریجی منجر شود رفرم مردم یا اصلاح نام دارد و اگر این تغییرات اساسی و بنیادی توأم با خشونت باشد به انقلاب خواهد انجامید از این رو انقلاب در فرایند راهبردی جوامع خواهان جنبش که مستلزم آگاهی اجتماعی است شکل می گیرد.

اصلاح

اصلاح یا رفرم تغییر آرام و تدریجی مسالمت آمیز و رونمایی در یک نظام است که معمولاً در جامعه متعادل اتفاق می‌افتد اصلاحات از بالا سوی خود دولت‌مردان به وجود می آید از این رو چه بسا پایگاه مردمی نداشته باشد. اصلاحات ممکن است با رسیدن به تغییرات هدفمند و منتج از نیازهای جامعه از وقوع انقلاب نیز جلوگیری کند

تفاوت اساسی انقلاب و اصلاح در این است که اصلاحات از سوی حاکمان و به منظور بهبود شرایط یا جلوگیری از وقوع انقلاب روی می دهد اما انقلاب از سوی مردم و برای براندازی نظام حاکم پدید می آید ناگفته نماند که اصلاحات در برخی موارد ممکن است موجب تسریع انقلاب یا فروپاشی رژیم های

سیاسی گردد معمولاً در اصلاحات خشونت دیده نمی شود بلکه تلاش می‌گردد تا اصلاحات در فضای آرام صورت گیرد
شورش

شورش حرکتی مقطعی در اعتراض به موضوعی خاص است. شورشیان قالب نارسایی های موجود در آن به نهادهای و ساخت های اجتماعی بلکه به افراد نسبت می دهند از این رو هدف آن ها محدود به از میان برداشتن افراد خاصی در حاکمیت و یا زدودن موضوع خاصی در حکومت است بی آن که ترکیب نظام سیاسی اجتماعی را تغییر دهند از سوی دیگر در مواردی که شورشیان بافت اجتماعی را نشانه می روند طرحی برای آینده ندارند و معمولاً اعتراض آنها مقطعی و برای موضوعی خاص است هدف شورش اعتراض به وضع موجود است از این رو هر بار که شورشیان به تغییر در ساختار اجتماعی و سیاسی بیندیشند و طرحی هرچند مبهم برای آینده داشته باشند حرکت آنها جنبه انقلابی می یابد از آنجا که کشورش برای آینده هدف مشخصی ندارد بسیاری از آنها پس از رسیدن به هدف محدود خود دچار سردرگمی شده و نمی توانند تصویر جامعه کاملاً متفاوت با وضع موجود را بنمایانند. بدین ترتیب اغلب شورش ها از سوی نظام حاکم سرکوب می شود.

۲ عوامل موثر و شکل گیری یک انقلاب را توضیح دهید
وجود نارضایتی

در واقع انقلاب تنها با ایجاد نارضایتی به وقوع نمی پیوندد بلکه روی دادن آن نیازمند یک سلسله علل به هم پیوسته است که آغاز آن وجود نارضایتی عمیق است
ظهور ایدئولوژی جایگزین
انقلاب هایی که در آن یک ایدئولوژی واحد و سازگار با ویژگی های فرهنگیان جامعه گسترش یابد و زودتر فراگیر می شود و بسیج توده

ا را در پی می آورد از سوی دیگر این انقلاب ها سریعتر از انقلاب های دیگر به پیروزی می رسند و پس از آن بی ثباتی های کمتری خواهند داشت. اما وجود ایدئولوژی های متعدد در مرحله پیدایی و استمرار انقلاب ها می تواند مشکلاتی را برای انقلاب فراهم آورد و از وحدت نیروهای انقلابی به کاهد هر قدر تعداد ایدئولوژی ارائه شده برای انقلاب بیشتر باشد احتمال ثبات پس از انقلاب کمتر است وجود دیگر ایدئولوژی ها در برخی انقلاب ها حتی به موضوع درگیری پس از انقلاب بدل می گردد
روحیه انقلابی

روحیه انقلابی پدیده روانشناختی و مرحله ای بالاتر از نارضایتی از وضع موجود است مراد از این رویه به وجود آمد ۹۰ هاش گری علیه نظم سیاسی حاکم است با چنین روحیه و اراده ای است که فرد اعتماد به نفس می یابد و در مقابل راه حل های اصلاح گرایانه و سیاست های سرکوب گرایانه حکومت می ایستد این روحیه نیز دست کم باید در میان گروهی از نخبگان و توده ها ظهور یابد.

قوت و اقتدار روحیه انقلابی و عوامل مختلفی بستگی دارد مانند ویژگی های تاریخی و فرهنگی نوع ایدئولوژی انقلابی و نیز مجموعه خصوصیات و اقدامات پیشین حکومت
رهبری انقلاب

چنانچه سه عامل نارضایتی ایدئولوژی و جایگزین و روحیه انقلابی در سطح جامعه و مردم پدیدار گردد اما رهبری و نهادهای بسیج گر وجود نداشته باشد انقلاب فیروزی نخواهد رسید بنابراین پیروزی انقلاب نیازمند رهبری است تا بتواند با استفاده از نارضایتی های موجود و ایدئولوژی جایگزین انقلاب را به پیش ببرد.

۳ انقلاب اجتماعی را تعریف کنید

انقلاب اجتماعی عبارت است از تغییر سریع و اساسی در ساختار سیاسی اقتصادی و اجتماعی یک جامعه که با حرکت و قیام عمومی مردم همراه است برای نمونه انقلاب اسلامی را می توان از انقلاب های اجتماعی دانست انقلاب اجتماعی به ندرت شکل گرفته اما بی گمان رخدادی مهم به شمار می رود چرا که تاثیرات بسیاری در سطوح داخلی و بین المللی بر جای می نهد

انقلاب اجتماعی تنها از حیث ملی اهمیت ندارد بلکه اغلب موجب رشد الگوها اندیشه ها و خواست های بزرگ بین المللی نیز می شود.

